

Nesten-ulykke snøskred, Engelberg, Sveits, 5.februar 2016

Oppsummering, inntrykk og erfaring fra redningsaksjon.

Denne oppsummeringen baseres på tilbakemelding fra Arild Wennberg og hans oppfatning av hendelsen.

Aller først: alt gikk bra og ingen av de involverte fikk varige men!!

Hendelsesforløp

Etter ha kjørt ned brefallet i midten av Steinberg står jeg og venter på mine venner. Da ser jeg at 4 personer løser ut et skred høyere opp. Skredtungta strekker seg mer enn 500 meter nedover og har en bredde på 100-150 meter.

Vi er da 2 personer som umiddelbart går i gang med søk med sender/mottakere. Vi får samtidig en umiddelbar utfordring med at andre folk som kommer til har sine sender/mottakere i send modus, slik at vi får dem inn.

Men etter hvert får vi i nedre deler av skredtungta inn første signal med angivelse i displayet på 16 meter. Til slutt ender jeg opp med et signal på minimum 2 meter. Jeg tar frem søkestanga mens to andre begynner umiddelbart å grave. Imidlertid får jeg problemer med å få sammen søkestanga til full lengde. Men snart får de som graver funn på ca. 2 meters dybde. Vi er da totalt 4 personer som graver alt det vi er gode for.

Etter hvert finner jeg hodet, men vedkommende ligger så dypt at jeg må nøye meg med å kaste spaden fra meg og ta hånden og grave rundt ansikt og munn. Personen er helt blå i ansiktet og leppene blåsvarte. Jeg får laget en liten lomme med luft foran munnen på vedkommende, og graver ut litt snø og slim så langt inn i munnen på han som jeg kommer. Han har svak puls men ingen pust, og han ligger så dypt at det ikke er mulig med munn mot munn. Jeg knipser han litt lett på lepper og nese, og etter 30 til 60 sekunder begynner det å komme svake åndedrett. 2 til 3 minutter til og fargen i kinna kommer tilbake.

Vi får etter hvert frigjort han såpass at vi får han over i stabilt sideleie og får fjernet noe oppkast i munnen. Noen minutter til, så begynner han å respondere, men går ut og inn av bevissthet. Da vi til slutt får frigjort han, ønsker noen å løfte han ut av gropa og få lagt noe varmt under han. Jeg anbefaler at vi ikke gjør det i tilfelle han hadde eventuelle brudd i nakke eller rygg som kunne gjøre vondt verre.

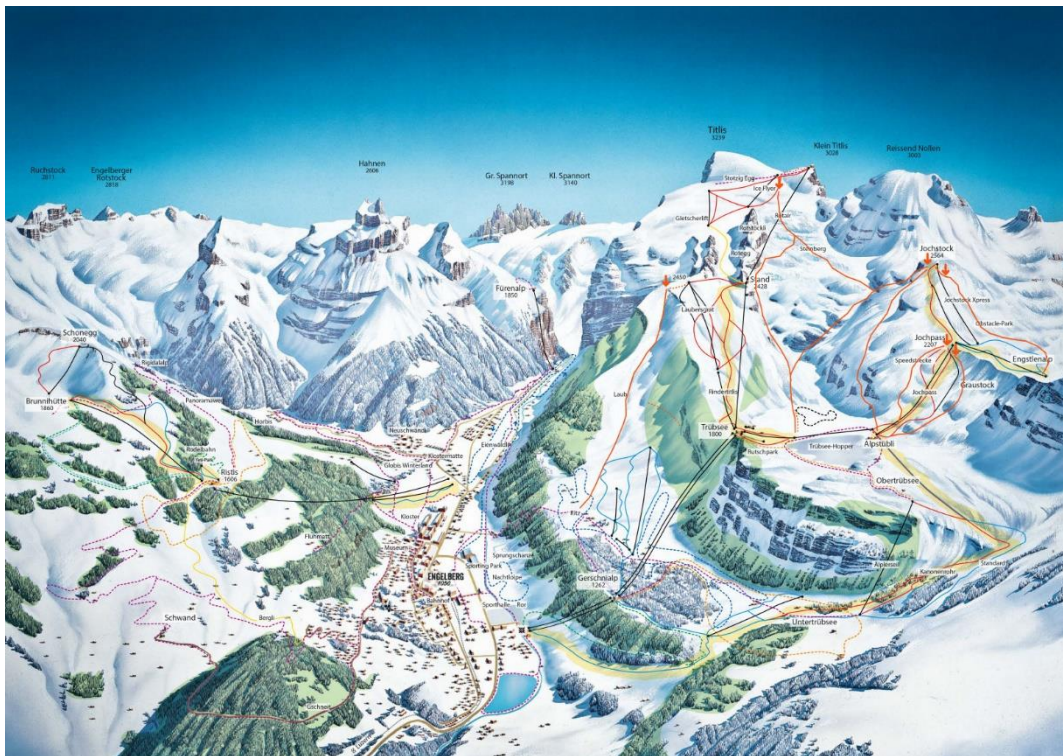
Etter ca. 15 minutter til, kommer faglig medisinsk personell og helikopter. De har med varmelaken med batteri og bære. Han tas inn i helikopteret og flys til sykehuset.

Skredfaren denne dagen lå på 3 – betydelig

Hva jeg lærte og tenker at kan gjøres bedre om uhellet er ute igjen:

1. **Tren med sender/mottakeren din, slik at du kjenner den godt.** De fleste som kom til ante ikke hvordan de skulle søke og trakk seg bare vekk.
2. Av de fire som ble tatt, hadde to ballongsekk og to var uten. De to uten og han ene med sekk av merket Snowpulse havnet i overflaten og klarer å frigjøre seg selv. Den andre med ballongsekk hadde en med ABS systemet og ble totalt begravet under 2 meter med snø. Han havnet med ansiktet ned og i fartsretning. De stoppet alle på en liten flate med svak helling.

3. Skredet var 500 meter langt, og det tok tid å søke gjennom det. Alle som ble tatt havnet nederst i skredtungta. Er det mange som søker, del inn i to lag og la ett lag starte på den nederste tredjedelen. Da kan man spare 5 til 10 minutter i et langt skred. Når jeg først fikk inn signal viste det på 16 meter så da bør man i ei søkelinje ikke gå for langt fra hverandre.
4. La noen stå på toppen av skredet til å stoppe alle som eventuelt kommer kjørende med sender/mottaker i send modus.
5. Når man er i gang med redning, la en mann ta ansvaret og lede operasjonen. Del også om mulig inn i gravelag. Den som organiserer bør kanskje ikke gjøre annet enn å holde oversikt og fordele oppgaver. Man graver seg fort sliten og flere lag med pausemuligheter gir mer effektivitet. Å grave to meter ned i steinhard snø for å få frem en person som ligger fast kompakt fast snø er tungt!!
6. Ha en kniv eller tilsvarende lett tilgjengelig i sekken. Vi slet noe mye med å fa av hjelm, sekk og buff. Dette er alle ting som kan blokkere pust, og bør bort fort. Å dra armene igjennom stroppene på sekken til en person som ikke er ved bevissthet er tungt og vanskelig. Det er også vanskelig å vite hvor skadet personen eventuelt er. Alt bør kuttes vekk etter min mening. Det er også viktig å få slått av sender/mottaker så fort som mulig hvis det skal søkes etter flere skredtatte. Vedkommende hadde sin under mange lag med klær, og vi fant den ikke før han var helt oppe.
7. Få lagt den forulykkede i stabilt sideleie så fort det går, han kviknet mye raskere til etter å ha fått spydd og sikkert tømt lunger litt.
8. Kanskje det er like viktig med en form for Avalung (kort sagt; innretning som gjør at du kan puste inn en del av lufta som er i snøen rund deg) i tillegg til ballongsekk. Det beste er vel begge deler? Som regel kjører vi i nærheten av andre og ved gode valg skal det aldri være mer enn en som blir tatt. Spørsmålet er vel stort sett bare hvor lang tid det tar å bli funnet. Om man får luft i noen minutter ekstra fra innenfor jakka, kan det utgjøre ganske stor forskjell.
9. Sjekk også at søkestanga fungerer. Det begynner sikkert å bli lenge siden den ble testet for flere av oss. Vi trener vel mye mer med søk med sender/mottaker enn bruk av søkestanga.
10. Greit å følge med andre skikjørere i området man er i. Spesielt over og under en selv.
11. Det er viktig å følge med på skredvarsler og de rådende snøforhold i området man er i. I Engelberg var det islag under 70-80 cm nysnø, som nok bidro til at skredet gikk såpass langt. Mye lenger enn jeg hadde kunne forestilt meg eller ha sett før. Det spesielle her var at det hadde regnet mye helt opp til 2800 meter 4 dager i forveien og deretter raskt blitt skikkelig kaldt.

Figur som vise skiområdet i Engelberg.

Innspill fra Snøskredvarslingen

- Å forebygge og hindre at man løser ut snøskred og blir tatt av snøskred er det aller viktigste. Det handler om å planlegge turer godt, og det gjelder å sette seg inn i gjeldende skredvarsler for aktuelle områder og diskutere med de man skal på tur med om dagens opplegg. Det er viktig at alle i gruppen bidrar og er enige om opplegget.
- Selv om man ferdes i et område som er mye kjørt på ski viser hendelsen at det ikke behøver å være første person som er den som utløser et skred. Man skal være spesielt obs i områder der snødekket er tynt og flakene er myke – her er det lettere å belaste eventuelle svake lag i snødekket.
- Hendelsen viser også med all tydelighet at når først ulykken er ute er det viktig å vite hvordan man skal opptre, at man har med seg sender/mottaker, spade og søkestang (de 3 SSSer), at utstyret fungerer og at man vet hvordan man skal bruke det. Det er også viktig å handle og ikke bli handlingslammet. Derfor er det alltid lurt å tenke gjennom et scenario der du blir en del av skredulykke og må bidra til søk og redning.
- Det er viktig å trene på bruk av sender/mottakeren og bli familiær med den. Det er også viktig å sjekke at spade og søkestang fungerer og alle deler er intakte.
- Man bør i gruppen diskutere i forkant hvordan man skal opptre ved en eventuell skredhendelse der man må iverksette et søk. Det kan i mange situasjoner være tidsbesparende, slik som i denne hendelsen, at en person tar ledelsen.
- Utgravingen er ofte det som tar lengst tid og er tungt. Øv på de mest effektive metoder for fremgraving. Man må også ha kunnskap til å utføre tilfredsstillende førstehjelp og hvordan behandle skredtatte når vedkommende er gravd frem fram til vedkommende får profesjonell hjelp.

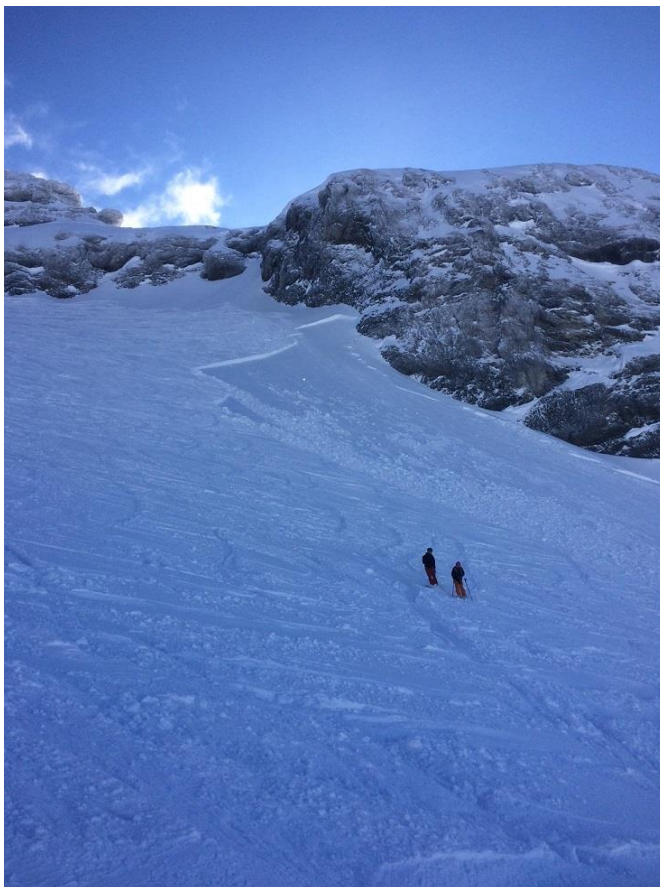
- Hendelsen viser også at bruk av ballongsekk gir ingen garanti for at man holder seg flytende og ender på overflaten når skredet stopper opp.

I Sveits utarbeides skredvarsler daglig, også på engelsk. Varselet finner du enkelt på [www.slf.ch/lawinenbulletin/lawinengefahr/index EN](http://www.slf.ch/lawinenbulletin/lawinengefahr/index_EN). På <http://www.avalanches.org/eaws/en/main.php> finner du en oversikt over alle varslingsentrene i Europa

Bilder (alle bilder er tatt av personer i turfølget)

Bildet er tatt like før skredet blir utløst.

Bilde av løseområde

Bilde av skredtunga

Bilde fra utgravingen av den skredtatte